

Opvallend buikpatroon

Op 30 juni tijdens een excursie in het natuurgebied Nieuw Wulven bij Houten vonden we een ringslang met een opvallend buikpatroon. De zwarte plekjes op de buik bevinden zich allemaal in het midden in een mooie, bijna perfecte streepvorm. De ringslang had ook een paar anomalieën (verkeerd gevormde buikschubben). Deze ontstaan hoogstwaarschijnlijk door temperatuurverschillen in de broeihoop.

Els Tove

Ringslangenwerkgroep Houten

Ringslang met opvallend buikpatroon. (Foto: Els Tove)

Vroege juvenielen

Vroege juveniele levendbarende hagedissen op het zuidelijkste heitje van Nederland

Tijdens vakanties ga ik meestal even kijken bij reptielenrijke plekjes, zo ook dit jaar vanaf de camping in Zuid-Limburg. Op 15 juli ben ik naar het Onderste- en Bovenste Bos gelopen om een piepklein stukje heide te bekijken. Ongeveer 6 jaar geleden was ik hier ook en Staatsbosbeheer heeft toentertijd een grote ingreep gepleegd door het productiebos op en rondom deze heide te rooien. De grond is omgezet zodat de oppervlakte heide makkelijker vergroot. De omgeving staat hier bekend als Eperheide.

5 jaar geleden zag ik al wat levendbarende hagedissen langs de randen en een paar in wat oude heidestruiken welke het moeilijk hadden. Velen liepen er met een verkorte staart rond. De predatiedruk was blijkbaar hoog en er was weinig bescherming: alleen wat varens en pollen pitrus langs een pad.

Nu 5 jaar later tijdens zwaar bewolkt weer, het miezerde af en toe, bezoek ik het terrein weer. Ik zie een grotere oppervlakte jonge heide die soms door schapen wordt begraaasd. De hagedissen zitten niet in het oude heidedeelte, maar langs dezelfde rand als enkele jaren eerder: ik trof hier 12 hagedissen

Habitat levendbarende hagedis Onderste Bos Zuid-Limburg. (Foto: Gré ter Woord)

Levendbarende hagedis met een verkorte staart. (Foto: Gré ter Woord)

aan waarvan 7 met verkorte staart (zie foto). Nog steeds niet veel bescherming; alleen wat varens, pollen pitrus en een enkele braamopslag.

Een klein stukje verderop aan de noordkant van een pad, waar de luchtvochtigheid groter is tussen veel opslag van hulst, berk, lariks, fijnspar, wat bosbes en grassen, zie ik nog eens 34 adulten, allen met volledige staart. En ook nog eens tenminste 18 piepkleine juvenielen, als lucifershoutjes zo klein, welke mogelijk net het levenslicht zien. Totaal geen hagedissen met verkorte staarten. De levensverwachtingen zijn hier in dit kleine stukje van 15 bij 50 meter veel beter; vele vrouwtjes lopen nog met dikke buikjes rond.

Het rooien van het productiebos met grondomzetting heeft aan de noordkant duidelijk goed uitgedrukt voor de levendbarende

hagedis. Er is een soort mantel ontstaan waar veel afwisseling is aan beplanting en waar veel licht op de bodem komt. Er is geen wind en voor hagedissen een aangename luchtvochtigheid. Deze situatie is gezien de groeisnelheid van de aanwezige opslag van boomsoorten tijdelijk.

Ik hoop dat de beheerder hier de nu ideale situatie voor de levendbarende hagedis kan handhaven. Te hoge opslag kappen en géén schapenbegrazing zodat het juiste microreliëf behouden blijft. Dan kan deze populatie in de toekomst verder groeien.

Zwaar bewolkte en vochtige dagen leveren toch leuke waarnemingen op wat reptielen betreft.

Gré ter Woord

Spaar amfibieën bij verplaatsen containers

In onze Arnhemse woonwijk verzamelen de menselijke bewoners recyclebaar afval in drie verschillende containers, een voor composteerbaar groenten- en tuinafval, een voor plastics en een voor papier en karton. Prachtig!

Ook kikkers, padden en soms salamanders vinden die containers handig als koel, donker en ogenschijnlijk veilig dak boven hun hoofd. Tussen de bestrating en de container zit een lage loze ruimte waarin het gerieflijk wegkruipen en schuilen is. Bij ons zit er bijna altijd een donkere halfwas gewone pad en af en toe een volwassen bruine kikker onder de containers.

Vandaag, 14 juli, moeten de plasticcontainer en de papiercontainer aan de weg om gelegd te worden. Ik til ze voorzichtig op. Wegrijden in de richting tegenovergesteld aan waar de wieltes zitten kan ook. Zo overrijd of plet ik geen dieren eronder. Onder de plasticcontainer zit het padje, onder de papiercontainer een bruine kikker. Ik haal mijn camera, maar word een kwartiertje opgehouden door een telefoontje. Als ik terug kom zijn de pad en de kikker weg. Ik heb een vermoeden waar zij kunnen zitten. Voorzichtig rijd ik de groene container die er nog staat weg. Precies, daar zijn ze intussen onder gekropen, want van die

plotselinge, gevaarlijke, lichte, droge en warme blote hemel boven zich moeten ze niets hebben.

Koos Dansen

Compilatie van ons stadstuinje van 7 bij 11 meter. (Foto: Koos Dansen)

Bruine kikker en gewone pad onder de groencontainer, Arnhem 14 juli 2014. (Foto: Koos Dansen)